

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:7

2012-03-01

S2012/1807/FST (delvis)

Socialdepartementet

Statens folkhälsoinstitut
831 40 Östersund

Uppdrag om förekomsten av passiv rökning på allmänna platser

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Statens folkhälsoinstitut i uppdrag att 2012–2013 utreda och analysera förekomsten av passiv rökning på allmänna platser, i synnerhet där barn vistas, och att lämna förslag på åtgärder för att ytterligare minska den passiva rökningen på dessa platser.

För uppdragets genomförande får Statens folkhälsoinstitut 2012 använda högst 500 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 2:6 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel, anslagsposten 9 Insatser för genomförande av ANDT-strategin. Medlen utbetalas engångsvis av Kammarkollegiet efter rekvisition. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2012 och ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte förbrukats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 28 februari 2013.

Statens folkhälsoinstitut ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 december 2013. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 22 december 2010 propositionen En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. (prop. 2010/11:47). Riksdagen antog den samlade strategin den 30 mars 2011 och beslutade samtidigt om det övergripande målet för ANDT-politiken: ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk. Målet innebär bland annat att allt tobaksbruk ska minska och förhindra att minderåriga börjar använda tobak.

Barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp för tobakspreventionen då flertalet börjar röka eller snusa redan i tonåren. För att nå de etappmål för tobakspolitiken som innebär att t.o.m. 2014 halvera antalet barn och ungdomar som börjar röka eller snusa före 18 års ålder samt att ingen ofrivilligt ska utsättas för rök i sin omgivning, krävs fortsatta satsningar och ett mer målgruppsinriktat arbete. Att ge ungdomar större möjligheter att få tillgång till rökfria miljöer är en viktig åtgärd för att förhindra tobaksdebuter vilket även framhölls vid införandet av rökförbudet i restauranger och andra serveringsställen.

Frågan om exponering för tobaksrök är avgörande för människors hälsa. Att vara utsatt för passiv rökning innebär allvarliga hälsorisker. Risken att drabbas av sjukdomar på grund av passiv rökning ökar ju större exponeringen är. Det finns därför skäl för att minska denna exponering för tobaksrök så långt möjligt. Regleringen av vilka miljöer som ska vara fria från tobaksrök är därmed ständigt under översyn. År 2005 infördes förbud mot rökning på restauranger och andra serveringsställen. Trots de positiva effekter som lagändringen förde med sig så utsätts fortfarande 15 procent av befolkningen för passiv rökning minst en gång per vecka enligt den nationella undersökningen Hälsa på lika villkor. Det är därför angeläget att på nytt se över vilka möjligheter som finns att ytterligare begränsa den passiva rökningen. Undersökningar visar även att det finns ett brett folkligt stöd för fler rökfria miljöer.

Skydd mot exponering av tobaksrök är ett område där Sverige engagerat sig för verkningsfulla bestämmelser såväl i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll som nationellt. Artikel 8 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll slår fast att exponering för tobaksrök är skadligt och parterna åtar sig att genomföra olika effektiva åtgärder som skyddar mot exponering för tobaksrök. EU ger i rådsrekommendationer om rökfria miljöer från 2009 stöd till medlemsländerna i arbetet med rökfria miljöer. I Folkhälsopolitisk rapport 2010 föreslår Statens folkhälsoinstitut att regeringen bör utreda vilka möjligheter det finns för att ytterligare utveckla och förstärka arbetet med rökfria miljöer.

Mot denna bakgrund aviserade regeringen i åtgärdsprogrammet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2011 ett uppdrag till Statens folkhälsoinstitut att kartlägga i vilka offentliga miljöer i samhället exponering för passiv rökning fortfarande förekommer och utreda om fler rökfria miljöer bör införas.

Förutsatt att riksdagen beviljar medel för ändamålet avser regeringen att avsätta 1 000 000 kronor under 2013 för uppdragets genomförande.

Närmare om uppdraget

Statens folkhälsoinstitut ska utreda och analysera eventuellt möjliga framtida rökfria miljöer på allmänna platser där passiv rökning förekommer och i synnerhet där barn vistas.

Utredningen bör ge en fördjupad bild av i vilka miljöer personer riskerar att utsättas för passiv rökning och vilka miljöer de helst ser som rökfria. Den bör även ge svar på i vilken grad människor utsätts för passiv rökning i olika miljöer. Statens folkhälsoinstituts redovisning av uppdraget bör även innehålla en evidensbaserad kunskapsöversikt om forskning kring rökfria miljöer samt beskriva erfarenheter från länder som har infört mer restriktiva lagar kring rökfria miljöer.

Statens folkhälsoinstitut ska även redovisa en konsekvensanalys av de förslag på åtgärder institutet lämnar.

De kunskaper som erhålls inom ramen för uppdraget bör tas tillvara inom de informationsinsatser som ska genomföras under strategiperioden 2011–2015 i syfte att öka medvetenheten i befolkningen om ANDT-användningens effekter.

Statens folkhälsoinstitut ska samråda med Socialstyrelsen, Arbetsmiljöverket, andra berörda myndigheter och organisationer, såsom arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer, inklusive Sveriges Kommuner och Landsting samt idéburna organisationer.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Andreas Johansson

Kopia till

Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet/L6
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/UC
Näringsdepartementet/MK
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Regeringskansliets internrevision
Socialutskottet
Arbetsmiljöverket
Kammarkollegiet
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting
Samtliga ANDT-samordnare